

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik VII.

V Ljubljani, julija 1890.

7. zvezek.

Šesta nedelja po binkoštih.

I. Prava gorečnost.

Glejte! tri dni so že pri meni.

Mark. 8, 1.

Kaj vse premore ljubezen do Zveličarja in skrb za zveličanje, kadar je srce človekovo dobila v svojo oblast! Ni je nobene težave, da bi jej bila pretežka, ne zadržka nobenega, da bi ga srčno ne premagala. Ljudstvo, ki je po naukih in čudežih Jezusovih omečeno, zapusti vse, kar ima, in hodi za Zveličarjem, kamorkoli se podá. Pozabi na telesno jed in pijačo in misli le na živež, ki dušo ohrani. In gotovo bi se bili še dlje kot tri dni postili, ako bi jih ne bil Jezus na čudni način, nasitil, da bi ne omagali na poti. O kolikšna gorečnost, Gospodu služiti! Kolikšna skrb za zveličanje! Lep zgled nam dá to ljudstvo; ali sramovati se moramo, ako sami sebe premislimo. Kaj je življenje kristijanov večjidel družega, kot neskrbnost, lenoba v tem, kar zveličanje zadeva, in vendar mislijo, da so na pravi poti proti nebesom, ko hodijo po široki cesti, katera pelje v pogubljenje. Kdor pa je za božjo čast in za svoje zveličanje skrben in vnet, to tudi po vnanjem razodeva. Njegovo največje veselje je 1. o Bogu in zveličanju kaj premišljevati ali z drugimi govoriti; 2. on rad moli in vse, kar službo božjo zadeva, veselo opravlja; 3. njegova vedna skrb je več in več dobrega storiti; 4. on želi in tudi vse stori, da bi tudi drugi ljudje dobri bili, Boga prav častili in se tako zveličanja vredne storili. Po teh unanjih znamenjih se prava gorečnost za božjo čast in za svoje zveličanje pri človeku

razodeva in po njih se spozna, kdo jo zares v srečo ima. Premislimo danes ta znamenja in iz njih se bomo učili sami svojo gorečnost spoznati.

1. *Kjer je tvoj zaklad, tam je tvoje srce*, pravi Jezus in hoče s temi besedami reči: Kakor ima lakomnik in skopuh, kateri svetno premoženje nad vse ljubi, svoje srce ali svoje misli in želje vedno pri zakladih, pri blagu in premoženju, ravno tako ima tisti, kateri Boga in vse dobro čez vse ljubi, svoje srce pri Bogu in pri vsem dobrem; zatoraj o Bogu najraje govori in nanj najrajše misli. Kdor je tedaj za Boga in za dobro vnet, kjerkoli je in kamorkoli gre, vselej na Boga misli. Pri svojih opravilih in pri delu ima Boga pred očmi in želi, da bi vse Bogu v čast prav storil; če je sam, si misli, da je Bog pri njem; če je v družini, tudi ne pozabi, da Bog za-nj vé; če je v skušnjavi ali v nevarnosti v greh zapeljan biti, se spomni, da Bog vé njegove misli in dela, in da ga bo Bog kdaj po njih sodil; vsaka sreča in nesreča ga spomni na Boga, ker vé, da od Boga pride vse dobro in zoprno. Zatoraj, ker rad na Boga misli, pa tudi rad o njem govori, in tudi govore o njem rad posluša, vse, kar čast božjo in zveličanje njegove duše zadeva. Ni torej nikoli v njegovem sreču praznih in nečimernih želj, pa tudi ni slišati iz njegovih ust praznega govorjenja, marveč vse njegove misli in besede so svete, ali saj nikoli ne pregrešne.

To je pač lepo govoriti, poreče kdo, pa kako je mogoče to storiti? Človek ima toliko dela, veliko skrbi, nima časa zmiraj na Boga misliti in o njem govoriti. Pa kdo tako govori? Posvetni človek, kateri ne ve, kaj je gorečnost, kaj je veselje do Boga in vsega dobrega. Kako pa je tebi mogoče pri vseh svojih delih in pri vseh opravilih, še celo pri molitvi in v cerkvi pri službi božji na to misliti, na kar je tvoje srce navezano? na tisto kupčijo, na tisto veselje, na tisto osebo? Kako je pa tebi mogoče zmiraj misliti na greh, dasi ravno veš, da to ni prav? Kakor je tebi to mogoče, tako je tistemu, kateri je za Boga in za dobro vnet, mogoče na Boga in na zveličanje svoje duše misliti. David je bil pastir, je bil kralj, je imel obilno opravil, je imel veliko dobrega, pa je moral tudi neizrečeno veliko zoprnosti prestat, a vendar je po spričevanju sv. pisma povsod, kjer je bil, vedno Boga imel v sreču in v ustih. Njegove svete pesmi, psalmi in vse, kar nam sveto pismo o njem pové, spričuje o tem. Kolikokrat pa je bil na Boga pozabil, česar sveto pismo tudi ne zamolči, tolikokrat ni le svojih potrebnih opravil v nemar pustil,

ampak je še padel, globoko padel in grešil. In iz tega se vidi, da, kdor na Boga povsod ne misli in o njem ne govori, gorečnosti nima.

2. *Jaz ne iščem svoje časti*, je rekel Jezus, *ampak čast tega, kateri me je poslal*. Čast se skazuje Bogu posebno z molitvijo. Zato je Jezus tako rad in tako pogosto molil; pri vsaki jedi, celo pri čudežih, katere je delal, je hvalil in častil nebeškega Očeta, nam kristijanom v izgled, kako moramo Boga za vse, kar od njega prejmemo, tudi mi hvaliti in častiti. Zato za čast božjo vnet kristijan rad moli; v vsaki nadlogi in potrebi pri Bogu pomoči išče, in njega zahvaljuje za vsako srečo pri delu, za vsako dobroto. Ker je pri kristijanih za molitev, za posebno čiščenje božje očitna služba božja v cerkvah napravljena, zato goreči kristijan rad in s pristrčnimi željami priteče v cerkev, kolikorkrat je treba in kolikorkrat mu potrebna opravila pripusté. Nikoli ne zgubi veselja do molitve; nikoli ni v molitvi radovoljno razmišljen; nikdar ne opusti zapovedane službe božje v cerkvi brez velicega zadržka, temveč v cerkvi in doma pri molitvi je izgled prave pobožnosti in prave gorečnosti za čast božjo.

Ravno o tem, kar molitev in službo božjo zadeva, vse drugače mislijo tisti kristijani, kateri so bolj za svojo čast in za časno srečo, kakor za božjo čast vneti. Oni nimajo nikoli časa moliti, še manj pa v cerkev iti, ali se katerikrat čez leto k spovedi pripraviti, in se še drugim čudijo, kdaj da morejo kaj delati, ker zmiraj molijo in vedno v cerkvi tičé. O zapovedanih dneh se komaj iz navade v cerkev odpravijo, se silijo, da bi sami za-se in pa z duhovnom molili, pa se jim le zdeha, ali pa jim prihajajo posvetne misli v glavo in tako mine maša, pridiga in služba božja in gredó ravno tako mrzli iz cerkve, kakor mrzli so va-njo prišli. Kaj manjka takim? Časa, priloženosti imajo dovolj, Boga moliti in častiti, tudi vedó, da so to storiti dolžni, pa ne storé, ker nimajo gorečnosti, ker niso za božjo čast vneti.

3. Kristijanu še ni zadosti, da se le hudega varuje, treba mu je tudi dobro delati in si zasluženje za večnost nabirati; zakaj *drevo, katero sadí ne prinese, bo posekano in v ogenj vrženo*. Za dobro vnet in goreč kristijan torej vedno hrepeni po dobrih delih, si prizadeva vseh kristijanu potrebnih čednosti si pridobiti in v dobrem vedno rasti. Dobro je vse to, kar je po volji božji, zato želi goreči kristijan voljo božjo vedno bolj spoznati, je spolnovati in po njej živeti. Zato rad besedo božjo posluša ne iz navade, ampak iz srčne želje, da bi spoznal in storil, kar je Bogu všeč, torej jo v dobrem srcu ohrani. Zato rad bere svete bukve, da bi se še bolj v

dobrem, v svojih dolžnostih podučil in jih toliko zvestejše spolnoval, ker bere n. pr. v življenju svetnikov, koliko so si oni prizadevali, da so voljo božjo natanko spolnovali. Pravi kristijan vé, da karkoli iz ljubezni do Boga stori in kar iz ljubezni do Boga voljno prestopi, je dobro delo pred Bogom in je v bukve življenja zapisano; torej nikoli ne dela zavoljo drugih ljudi, nikoli ne samo zavoljo časnega dobička, nikoli samo iz navade, ali po sili, marveč vse zavoljo Boga, ker Bog tako hoče. Zato pa tudi takemu kristijanu, ker Boga ljubi, ker je za dobro vnet, po besedah sv. Pavla, *vse k dobremu pomaga*; zato raste vedno v dobrem in je enak drevesu, ki je zraven vode zasajeno, lepo zelení in cvete in sad obrodi o svojem času.

Prašajmo se, kristijani! če smo tudi mi za dobro tako vneti? Ali kaj so vsa dobra dela toliko kristijanov, kateri še toliko ne morejo, da bi se vsaj smrtnih grehov varovali? Vse, kar nekateri dobrega storé, če se sme še dobro imenovati, je, da navadne molitve, toda le hitro površno in razmišljeno opravijo, da ob zapovedanih praznikih v naglici vjamejo mašo brez pridige, da kak zapovedan postni dan nekatere ure pozneje jedó, da se na kako božjo pot ali iz navade ali celó iz kakega pregrešnega namena podajo; da včasi komu na kake velike obresti denarjev posodijo, ali kakemu ubožcu kaj malega podelé — in s tem so vsa njih dobra dela naštetá. Dostikrat kako drevo silno lepo cveté, pa kakor se začne sad na družih drevesih kazati, ga na tem do čistega nič ni. Tako nekateri kristijani cvetje kažejo, molijo, vbogajme dajejo, res lepo cvetje, sadú pa nič. Zakaj ne? Zato, ker vsega tega ne storé iz gorečnosti do dobrega, ampak iz navade ali pa prisiljeni. *Po njih sadu jih bote spoznali*, pravi Jezus, kjer pa sadú ni, tudi nič dobrega ne more biti.

4. Zadnjič se razodeva gorečnost za Boga in za vse dobro s tem, da, kdor je za dobro vnet, želi, da bi tudi drugi dobri bili, in ne more neobčutljiv gledavec ali poslušavec biti, če drugi dobro zaničujejo in Bogu nečast delajo. *Gorečnost za božjo hišo me je*, je rekel David, in je s temi besedami hotel reči: Poln gorečnosti sem za tvojo hišo, o Bog! za tvoj tempelj in želim, da bi te vsi ljudje v njej spodobno hvalili in častili. — Tako misli in govori tudi goreči kristijan; njemu ni zadosti, da le on po svoji moči Boga in vse dobro ljubi in njemu vso čast daje, temveč želi, da bi tudi drugi, da bi vsi ljudje dobri bili in po dobrem hrepeneli. Zato pa tudi, kjer le more, z izgledom in nauki druge k pobožnosti napeljuje; zato vselej, kadar za-se, tudi za druge ljudi moli, in vsem želi, da bi Boga prav spoznali, prav častili in zveličani bili. *Zaničevanje teh,*

kateri tebe zaničujejo, je na-me padlo, pravi dalje David in hoče reči: Ker vidim, o Bog! da te hudobni zaničujejo, to mene peče in boli. Ravno tako pravi za božjo čast vneti kristijan: on ne more ne občutljiv biti, kadar vidi ali sliši z grehom Boga žaliti, temuč opominja in svari in na dobro napeljuje grešnike, in se ne boji zavolj tega zaničevan biti. Kjer pa z opominjanjem in svarjenjem nič opravi ne more, tam z molitvijo in prošnjami začne pomagati, in prosi Boga, da bi grešnikom dal pravo spoznanje in resnično popoljšanje.

Poprašajmo se, preljubi kristijani, tudi o tem, koliko gorečnosti za dobro in za božjo čast imamo v sebi? če želimo tudi drugim vse dobro, če molimo za nje? Poprašajmo se, če velikrat ne molčimo, ko bi bilo treba govoriti in se za božjo čast potegniti? Ne samo starši, gospodarji in gospodinje, — seveda oni posebno — marveč tudi vsi, kateri hočejo biti pravi kristijani, morajo bližnjega z opominjevanjem in svarjenjem boljšati in spodbujati. Zveličar nam vsem brez razločka pravi: *Če tvoj brat pred teboj greši, pojdi in posvari ga; če te posluša, si svojega brata pridobil*. Kolikokrat, o kristijan! nad svojim bližnjim kako nerodnost zapaziš, kalikokrat vidiš v svoji lastni hiši kako pohujšanje, kolikokrat ti kaki prijatelj svoje hudo nagnenje, kaka prijateljica svoje slabosti razodene; kako moreš na to molčati, kako moreš njegovo — njeno dušo tako v nemar pustiti? Če si hoče tvoj bližnji s strupom zavdati, se zaklati, obesiti vpiješ; če je njegovo življenje v nevarnosti, mu na pomoč hitiš; noben trud ti ni pretežak, kadar moraš kako časno nesrečo od njega odvrniti; nobene besede mu pa ne privoščiš, kadar bi bilo treba ga od večne nesreče odvrniti. Dobra beseda od dobrega prijatelja bi večkrat bolj zdala, kakor cela pridiga. Prijatelj nam vse svoje srce odpre in kadar je srce odprto, vse rado v sé vsprejme.

Pojdi tedaj, svari, opominjaj svojega zmotenega bližnjega; če tebe ne posluša, povej njegovim predpostavljenim; in moli za-nj; zakaj vse podučenje in opominjanje le malo izdâ, če molitev ne pristopi. Zakaj le Bog sam je gospod naših src, le on sam jih more preobrniti, le on sam zveličati. Stanovitni molitvi svoje pobožne matere je sveti Avguštin svoje spreobrnjenje pripisoval, rekoč: *Tista, ki me je za svet rodila, me je s svojo molitvijo rodila tudi za nebesa*. Molimo tedaj drug za družega, molimo posebno za grešnike, da bomo zveličani.

Po teh znamenjih se torej prava gorečnost za božjo čast in za zveličanje duš pri človeku razodeva in po njih se spozna, kdo jo

zares v srcu ima. O da bi se zana prejšnji tudi nad nami vseskozi razodevala! O da bi bilo naše največje veselje, na Boga misliti, k Bogu moliti, Bogu služiti z dobrimi deli, Bogu bolj in bolj dopasti z lepimi čednostmi, bližnjega od hudega odvrčati pa k pobožnosti in svetosti nagibati; — največje veselje skrbeti za zveličanje svoje duše in duš svojih bratov in sester, s katerimi skupno živimo.

Srečni, presrečni bi bili potem, še posebno takrat, ko bo naša zadnja ura udarila in bi se naša duša veselila v Bogu, svojem Zveličarju, kateremu je zvesto služila in kateri bi jo za plačilo vsprejel v večno zveličanje. Amen.

† Ant. Potočnik. (1854.)

2. Krščanski kruh.

Jezus je vzel sedem kruhov, in zahvalil ter razlomil, in dal svojim učencem. Mark. 8, 6.

A. 1. Jezus je nekdaj učil, da Bog za svoje služabnike skrbi kakor najboljši Oče, da jim ne manjka ne obleke, ne kruha, govoreč: *Nihče ne more dvema gospodoma služiti . . . Pogledajte tičice neba . . . lilije polja . . .* (Mat. 6, 24—33.)

2. Kar je Sin božji ondi učil, je v današnjem evangeliju tudi dokazal — kruh pomnožil za vse učence in poslušalce v puščavi: (Mark. 8, 1—9.) *Jezus je vzel sedem kruhov . . .* Nauk za nas: Ako se Jezusa držimo — Bogu služimo, bo kruha obilno.

3. Že polja rumenijo . . . že ljubi Bog svojim služabnikom ponuja kruha . . . Vse je pri mnogih povžito . . . nekatere že glad preganja . . . Komaj čakamo žetve — kruhca . . . Zato tudi jaz vam danes podam nauk o krščanskem kruhu.

B. 1. Grešnega Adama je zadela težka kazen: *V potu svojega obraza boš svoj kruh jedel.* (I. Moz. 3, 19.) Tudi mi vsi se moramo potiti za krščanski kruh. 1. Glad je namreč huda reč . . . brez kruha, živeža ne moremo biti. — Lačni Ezav dá za skledico kuhane leče svoje prvenstvo, premoženje in vse pravice. (I. Moz. 25, 29—34.) Kralj David lačen, prosi kruha . . . (I. Kralj. 21, 6.) Neslišana je bila lakot ob razdejanju Jeruzalemskega mesta . . . bere se celo o materi, ki je spekla svojega lastnega otroka . . . Glad je grozen, zato:

2. moramo skrbeti za kruh. Marljivo delati . . . služiti . . . *Šest dni delaj . . .* Čebelica . . . Mravljica . . . Tako morajo roditelji biti delavni in skrbni za kruh, pa tudi otroke na delo vaditi in jih zgodaj učiti . . . Ne krivice delati, krasti, goljufati, škodovati . . . Tak ni

pošten, ni krščanski kruh . . . Varčni biti . . . Hudo je v bolezni ali starosti pa brez kruha . . . „Dedovino, zaslužek bom zapil in napravil, me bo že občina redila na stare dni“, tako govorijo lenuhi in zapravljevi. Mlad lenuh, star berač! Ni krščanski kruh to!

3. Hvaležno uživati kruh! Judje so mani mrmrali . . . Kazen. (IV. Moz. 21, 5.) Ljudje današnjega evangelija pa so hvaležni bili Jezusu, pobožno jedli, veselo razšli se domu . . . Tako mi . . . moliti pred obedom . . . po jedi zahvaliti . . . Že sveti apostelj Pavel opominja: *Ali torej jeste ali pijete . . . vse v čast božjo storite.* (I. Kor. 10, 31.)

Tako je storil sv. Frančišek Serafski in njegov tovariš Masej. Ob vročem poldnevu opešana na potu v Rim, sedeta na skalovje, kjer je izviral curljak čiste vode, da bi zaužila naberačeno skorjo črnega kruha. Sveti Frančišek ves vesel reče: „Brat Masej! raduj in veseli se, ter hvali Boga za ta veliki dar!“ Masej se čudi in misli, za kateri dar pa, ko pri svojem obedu nimava ne mize, ne noža, ne stola, ne vina, ne mesa, temuč le to betvo črnega kruha! Svetnik pa reče: „In ravno to je velika dobrota božja, da nama ljubi Bog vse nadomesti in daje: Kruha so nama dale usmiljene roke, studenček je Bog naredil, in nama postavil lepo kamnito mizo in stole. (Rolfus 977.)

4. Ljubi kruhec moramo tudi ubožcem deliti. *Lomi lačnemu svoj kruh.* (Iz. 58, 7.) To je poglobitni nauk današnjega evangelija: *Jezus je vzel sedem kruhov in zahvalil ter razlomil, in dal svojim učencem.* (Mark. 8, 6.) Učenci so bili ubogi, ljudstvo je bilo revno. Jezus jim dá kruha, nam v nauk . . . Jezusu dobro dene, če ubožcu damo kruha . . . Neusmiljene bo kazni zadela. Bogatin v peklu, ker ni hotel ubožcu drobtinice kruha dati. (Luk. 16, 20 — 28.)

C. To je torej krščanski kruh. Sv. Elizabeta . . . (8. julija.) Bodimo hvaležni, uživajmo zmerno, tudi revežem podelimo. Posebno pa Jezusu zvesto služimo; on za svoje lepo skrbi že na zemlji, a posebej še v nebesih, kjer je vsem svojim pripravil večno večerjo! Amen.

Simon Gaberc.

Sedma nedelja po binkoštih.

I. Jutranja molitev.

(Zlasti o poletnem času.)

Vsako drevo, katero ne stori dobrega sadu, bo posekano in v ogenj vrženo.
Mat. 7, 19.

V sv. pismu se človek večkrat primerja drevesu, ker je med obema res velika podobnost. Mlademu drevesu, katero se dá šibiti in ravnati, je podoben otrok; odrasčenemu drevesu s košatimi vejami

in trdnim deblom je podoben človek v godni, zreli starosti; staremu, trohljenemu drevesu pak so podobni stari, oslabei ljudje. Drevesni sadeži pa nas spominjajo dobrih in slabih del človeških. *Blagor človeku*, stoji pisano na čelu psalmov (Ps. I. 1—4), *kateri ne hodi po svetovanji hudobnih, in ne postaja na potu grešnikov, in ne sedi na stolu kuge; temuč ljubi postavo Gospodovo, ter noč in dan premišljuje njegovo postavo. On je enak drevesu, ki je zasajeno ob potočih in daje sad ob svojem času; njegovo perje ne obleta in vse, karkoli počenja, mu gre po sreči.* — Človeška osoda po smrti se zopet primerja osodi posekanega drevesa, katero tamkaj obleži, kamor pade. Pridigar namreč govori (11, 13): *Če drevo pade proti jugu ali proti severu, kamorkoli že pade, tam obleži*, hoče reči: ako pride človek po svoji smrti v svetlobo zveličanja, kar pomenja jug ali poldne, ostane vekomaj v njej; ako pa pade v peklenško temo pogubljenja, katero pomenja mračni sever, bo tam ostal, enako drevesu, katero obleži, kamor pade!

Tako primerja tudi v današnjem evangeliji naš božji učenik človeka drevesu, in njegova dobra in malopridna dela dobremu in malopridnemu sadežu, ter prav pomenljivo pristavlja, da bo vsako drevo, katero ne stori dobrega sadu, posekano in v ogenj vrženo; enako, kakor je že tudi sv. Janez Krstnik v puščavi klical (Luk. 3. 8, 9): *Storite vreden sad pokore . . . zakaj sekira je že drevesom v korenino nastavljena. Vsako drevo tedaj, katero ne stori dobrega sadu, bo izsekano in v ogenj vrženo.* In ko so ga prašale prestrašene množice: „Kaj nam je storiti?“ jim odgovori in reče: „Kdor ima dve suknji, naj dá eno temu, ki je nima, in kdor ima jedi, naj ravno to stori!“ — Velel jim je torej delati dobro. In ravno to slišimo danes govoriti tudi Gospoda v priliki, kakor v odločni besedi: *Ne vsak, kateri mi pravi: Gospod, Gospod! pojde v nebeško kraljestvo; ampak, kateri stori voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, tisti pojde v nebeško kraljestvo.* — Tedaj se iz tega jasno vidi, da so nam dobra dela v dosego večnega življenja potrebna; seštevno pa nam je potrebno eno dobro delo, brez katerega ne moremo tudi družih stanovitno in Bogu dopadljivo opravljati in to je: molitev! — Ne mislim vam pa danes pripovedovati, kako so nam Kristus, aposteljni, in drugi učeniiki potrebo molitve sploh živo in goreče priporočevali, temuč rečem le, da jutranje molitve nikar ne opuščajmo, kar se sedaj o poletnem času pri marsikaterem zgodi iz prav malovrednih izgovorov. Hočem vam torej danes pokazati, da smo dolžni 1. jutranjo molitev vsak dan opravljati; in 2. kako se ima to zgoditi!

I. 1. Vsak odrašččen kristijan, mislim, da vé, zakaj ga je Bog vstvaril, da bi namreč tukaj na zemlji vedno bolj njega spoznaval, ga častil, molil, mu zvesto služil s pokornim spolnovanjem njegovih zapovedi in ga tako celo večnost vžival!

a) Vse naše življenje bi moralo biti vedna molitev in češčenje božje, in noben trenutek v dnevu bi ne smel minuti, da bi mi v mislih, besedah in delih ne škazovali tega češčenja. Ker se pa meseni in posvetni človek le rad v posvetno zaljubi, ter ima čez dan dosti svojih potrebnih opravil, zato se pač spodobi, da vsaj zjutraj, ko se dan prične, misli na svojega stvarnika in mu v molitvi vsa dela in opravila priporočuje in daruje. K jutranji molitvi nas opominja vsa narava! Glejte, kako zjutraj cvetlice odpirajo in povzdigujejo svoje glave, kakor bi hotele častiti in moliti svojega stvarnika; kako vsako jutro žvrgolé in cvrčé ljube tičice ter se veselé svojega življenja in oznanjujejo njega, kateri jih je vstvaril! Le ti, kristijan, bi si pa ne štel v sveto dolžnost zjutraj svoje srce odpreti svojemu stvarniku v ponižni, pobožni molitvi?! O saj imaš za to še toliko drugih vzrokov; premisli le:

b) da te k jutranji molitvi silijo neizmerne in brezštevne dobrote tvojega Boga, kateri te je pokrepčal čez noč s sladkim spanjem in počitkom, med tem, ko toliko bolnikov ni moglo zatisniti svojih oči! premisli, da si ti zdrav in čvrst vstal, med tem, ko jih je toliko pomrlo po noči! Ti imaš še čas in priložnost se spokoriti svojih grehov in si zasluženje za nebesa pomnožiti, med tem, ko je bila tolikerim ta milost čez noč odvzeta; ali te res tolike in takošne dobrote ne silijo zgodaj na jutro Boga zanje hvaliti? Kaj bi bilo sedaj s teboj, ko bi bil Bog tudi tebe to noč pred svoj sodnji stol poklical, kje bi bil sedaj?!

c) Poglej nadalje v prihodnji dan, ki si ga pričel, in spoznal boš potrebo in dolžnost jutranje molitve. Kdo ti je porok, da boš srečno končal dan, če si ga tudi srečno začel, ob tolikih nevarnostih, katere te obdajajo od vseh strani? Kako lahko se ponesrečiš na duši z grehom, na telesu z boleznijo, da! tisoč in tisoč je nevarnosti in sovražnikov, kateri ti vtegnejo med dnevom vzeti dušno ali telesno življenje! Kje najdeš brambo in varstvo zoper vse te sovražnike? Ali ne samo pri Božu? *Gospod je moja bramba, moja pomoč, koga se bom bal, pred kom bom trepetal?* kliče pobožni kralj David! *Moč njegova seže od morja do morja in od enega konca zemlje do drugega.* (Cah. 9, 10.) *On ima oblast čez življenje in smrt, on pelje do vrat smrti in zopet nazaj.* (Modr. 16, 13.)

Bila je pridna in bogoljubna deklica, katero pošljejo njeni redniki neko jutro v prodajalnico nakupit potrebnih reči za življenje. Pot jo pelje memo cerkve. Kar se spomni, da še ni opravila jutranje molitve; hitro skoči v cerkev, poklekne pred altar Matere božje ter opravi svojo dolžno jutranjo molitev, češ, bom pa nazaj gredoč toliko bolj urno šla, da ne bom nič zamudila. Pa glejte, kaj se zgodi? Med tem, ko deklica v cerkvi moli, se udere strop v prodajalnici in vse podspè. Ko bi bila deklica brez molitve tjekaj šla, bila bi podsuta. Ali more kdo reči, da ji ni jutranja molitev življenja rešila? Bog svojih častilcev res nikdar ne zapusti.

O, kolikerim nevarnostim vtegneš ti čez dan v roko priti! O kako prav storiš, da se zjutraj Bogu za pomoč priporočiš! Z Bogom začni vsako delo, da bo dober tek imelo! To so že celó pogani spoznali. Mi pa če smo, ali pa če vsaj hočemo biti dobri otroci dobrega nebeškega Očeta, moramo še toliko bolj vestni biti v jutranji molitvi; saj dobri otroci še svojim starišem ne pozabijo vsak dan dobro jutro voščiti ter se njihovi ljubezni priporočiti, mi pa bi pozabili vsako jutro Boga, svojega stvarnika, dobrotnika in vsegamogočnega varuha počastiti in se mu v ljubezen priporočiti? Že naša lastna pamet nam torej pravi, da smo zavoljo toliko dobrot božjih in naših potreb dolžni vsak dan jutranjo molitev vestno opravljati! Še bolj nam pa to dolžnost dá spoznati božje razodenje!

2. Znano je, da je Bog Izraelce v puščavi z mano redil, katero jim je vsak dan, izvzemši saboto, iz nebes dežil in katero so morali pred solnčnim vzhodom pobirati, da se jim ni raztopila, kajti vsak še tolikanj majhen solnčni žarek je precej mano raztopil, med tem, ko je ogenj na ognjišči ni, pri njem se je lahko tako posušila in strdila, da se je dala zmleti, kakor je pisano v Modrostnih bukvah (16, 27—28): *Kar ogenj ni mogel pokončati, se je precej po majhnem solnčnem žarku ogreto raztopilo; da bi bilo vsem znano, da je treba pred solnčnim vzhodom tebi hvalo dajati in ob zarji te moliti.* — Glejte, tukaj je naravnost povedano, da je treba še pred svitom vstajati k molitvi in Boga prositi za potrebne milosti, da nas bodo po dnevu podpirale pri opravih, skrbih in skušnjavah.

Tudi je bila v stari zavezi naprava, da so morali vse prvorojeno Bogu posvečevati in darovati, bodisi od ljudi, bodi si od živine ali pridelkov, in da se je moralo slehrno jutro enoletno jagnje Bogu v dar zaklati. V novi zavezi nismo več dolžni Bogu juncev in ovnov v dar klati, pač pa nas to opominja, da smo dolžni ob začetku dneva — prvine dneva, prvine svojih misel in čutil in svoje srce, enako nedolžnemu jagnjetu, Bogu darovati in posvetiti, ali jutranjo molitev opraviti!

Sv. Duh hvali po ustih Sirahovih (29, 6—7. 9) modrega moža; in med njegovimi prvimi dolžnostmi in opravili imenuje tudi to, da zjutraj zgodaj vstaja, ter po goreči molitvi svoje srce k Bogu povzdiguje in ga pomoči prosi; govori namreč: *Svoje srce daje, da o zori čuje pri Gospodu, kateri ga je vstvaril in moli pred obličjem Najvišjega; on odpira svoja usta v molitvi, in zavoljo svojih grehov prosi . . . in Gospoda v molitvah hvali.* In da je jutranja molitev res Bogu všeč, se razvidi iz plačila, katerega pridnim molilcem ravno tam obeta: *Bog napolni tacega molilca z duhom razumnosti. Veliko jih hvali njegovo modrost in ona ne bo nikdar pozabljena. Njega spomin ne bo zginil in po njegovem imenu se bo od roda do roda povpraševalo!* — Pobožni kralj David je klical: *O polnoči vstajam, tebe hvalit.* (Ps. 118. 62.)

Posebno pa nam kaže Jezusov nauk in izgled, da je jutranja molitev naša dolžnost, saj je rekel: *da je treba vselej moliti in ne jenjati.* (Luk. 18, 1.) Kdo bi si torej upal reči, da je jutranji čas izrzet? Ravno nasprotno se mora reči, da je jutranji čas najugodniši in pripraviši za molitev, zato je tudi Kristus zgodaj vstajal k molitvi, kakor piše sv. Marka (1, 35.): *In zjutraj zgodaj je vstal, in šel ter se podal v puščavo, in je tam molil.*

Po teh izgledih in naukih so se ravnali tudi prvi kristijani ter so pred zarijo k molitvi vstajali, kakor je pisal eden izmed njih, *da pred solničnim vzhodom vstajajo, da Kristusu — Bogu čast in hvalo prepevajo!*

Dandanašnji pa je ostalo od te pobožne navade samo še zvočenje ob angeljevem češčenji, in pa jutranjice v duhovskih molitvah. Lahko se sprevidi, kolika zanikrnost je, kdor še to malo, kratko jutranjo molitev zanemarja! In vendar se tako zgodi! — Koliko je takih, kateri pozno v jutro vstanejo, in kadar vstanejo, poprej na jed, kot na molitev mislijo, kakor da bi bil trebuh njih Bog! Pri takih se pač o jutranji molitvi ne more govoriti! — So pa tudi taki, kateri se mnogotero izgovarjajo, zakaj da jutranje molitve ne opravljajo; saj se večkrat sliši, da nimajo časa, da so morali precej tje in sem iti, to ali drugo delo opraviti. O, ko bi bilo to res, potem bi imeli pač vi važniša in potrebniša opravila kot Kristus, kot kralj David in brez števila drugih vestnih in pobožnih ljudi, kateri niso opuščali svojih jutranjih molitev, akoravno so čez glavo dosti imeli opraviti. Pravi in resnični izgovor, da jutranje molitve opuščate, je le vaša nemarnost, katera je pa pregrešna. Vam se jutranja molitev ne zdi tako potrebna in važna, kakor je, zato jo v nemar puščate. Glejte na Kristusa!

Sv. evangelist Lukež pravi (5, 15.): *Prišlo je veliko množice* (namreč h Kristusu), *da bi poslušale in ozdravljene bile svojih boleznih*. Poslušanje ali oznanovanje božjih nauk in ozdravljanje ljudi je menda pač imenitno in silno opravilo! A kaj stori naš Zveličar? *On se je ognil v puščavo, in je molil* (v. 16). — Glejte, molitev se mu je zdela imenitniša in potrebniša, kot nauk in ozdravljanje! Vidiš kristijan! ko bi imel ti še tako važna opravila, zjutraj vsaj eno četrt ure moraš vendar imeti za molitev, kajti po dobri jutranji molitvi še-le si dan pridobil, če si jo prav opravil ali pa zgubil, če si jo slabo opravil ali opustil. Jutranja molitev je tebi to, kar je jutranja rosa sadežem, zakaj vedi da: *Ako Gospod ne zida hiše, se zastonj trudijo, kateri jo zidajo; ako Gospod ne varuje mesta, zastonj čuje, kdor je varuje* (Ps. 127, 1.); t. j. če Gospod svojega blagoslova ne dá, za katerega pa hoče prošen biti. Vidiš, kako dobra in potrebna je jutranja molitev; vpraša se sedaj le: kako jo prav opraviti?

II. a) Kadar se zjutraj zbudiš, naj bo tvoja prva misel pri Bogu. Premagaj svojo lenobo in zaspanost, spominjajoč se besed Gospodovih: *Kdor hoče za menoj priti, naj zataji sam sebe!* Hitro šini iz postelje, kadar se zbudiš. Obrni svoje oči nakvišku proti Bogu, odpri svoje ustnice ter izgovori sveto ime Jezus, skleni svoji roki, zaznamovaj se s sv. križem in reci: „Blagoslovi me, križani Zveličar, varuj me na duši in telesu, da tudi enkrat poveličan vstanem in plačilo čuječih dosežem!“

Opravi se potem spodobno s pobožnimi mislimi in čutili ter zdihni n. pr.: „Obleci me, o Gospod! z oblačilom, s kakoršnim si me ozaljšal pri sv. krstu!“ Potem pobožno poklekni ter ponižno počeščuj trojedinega Boga Očeta, Sina in sv. Duha, kateri te je vstvaril, odrešil in posvetil in ti brez števila milost za tvoje zveličanje dodelil in med njimi tudi zopet en dan, v katerem mu moreš lepo po njegovih zapovedih služiti, hudega se varovati ter z dobrimi deli svoje zveličanje v nebesih množiti!

b) Delaj dobre sklepe varovati se čez dan slehrnega greha, sosebno pa tistih, v katere si že večkrat padel, ter skleni vse dolžnosti svojega stanu ta dan zvesto storiti, ter se vaditi v krščanskih čednostih, n. pr. v krotkosti, ponižnosti, potrpežljivosti, v ljubezni s svojim bližnjim, v zmernosti, čistosti in delavnosti!

c) In kadar si se tako z dobrimi sklepi oborožil za ves dan, obudi tudi dobri namen, da hočeš vse Bogu v čast in iz ljubezni do križanega Jezusa čez dan storiti in opustiti, ter reci: „O moj Jezus, sklenem svoj namen pri vseh delih in opravilih današnjega dneva s

tistim svetim namenom, katerega si ti tukaj na zemlji imel pri vseh delih, molitvah in opravilih, ter želim, da bi bile vse moje misli, besede in dela tako Bogu dopadljive in iz ljubezni in pokorščine do njega opravljene, kakor so bile tvoje!“

c) Potem se priporoči še za pomoč presveti devici Mariji, svojemu angelju varuhu, svojemu patronu, kakor tudi drugim svetnikom in prijateljem Božjim, da bi ti pomagali vojskovati se zoper skušnjave, ter lepo in sveto živeti po njihovih zgledih.

d) Pridi tudi, če imaš le količkaj časa in priložnost k sveti maši; zakaj pri najsvetejši pravni daritvi Jezusa Kristusa si lahko sprosimo vse milosti dušne in telesne za sedanje in prihodnje življenje. Kar je solnce na nebu za našo zemljo, to je sv. maša za naše življenje. Solnce daje svetlobo in gorkoto, da setve kalé, rastó in zoré, iz daritve sv. maše pa se vsipljejo žarki božjih milost nad tiste, kateri se je vredno vdeležujejo!

Tako, kristijani moji! opravljajte slehrno jutro svoje molitve, in bodite prepričani, da v dobri ali slabi jutranji molitvi je vaša sreča ali nesreča, božji blagoslov ali prekletstvo; zakaj če dan ni dobro začel, ne more biti dobro končan, in če ga nisi z Bogom začel, si ga zgubil in zapravlil na večno! kajti, če ga tako ne začneš, kakor sem rekel, ti ne more nobenega sadu roditi za večnost, in ti si nerodovitno drevo, katero zasluži biti posekano, prekleto in v ogenj vrženo, kakor se je res prigodilo onemu figovemu drevesu, katero je Gospod brez sadeža najdel, ter je preklel, da se je takoj posušilo!

Bodimo rajše dobra drevesa v vrtu Gospodovem, ter prinašajmo slehrni dan žlahtni sad dobrih del začeniši z jutranjo molitvijo, kakor sv. Gregor, čudodelnik imenovan, kateri je ob času preganjanja z nekim tovarišem zbežal na samotno visoko goro. Pa kmalu ju je nekdo izdal. Zalezovalci goro obstražijo ter ju iščejo. Sv. Gregor pa reče svojemu tovarišu, da naj zaupa na božjo pomoč ter naj obrne svoje oči proti nebu, sklene svoji roki k molitvi in moli, in naj se ne gane z mesta, če tudi preganjalci blizo pridejo. In to je storil tudi sam! Kakor okamnena stojita in molita nekaj časa, dokler vse ne potihne! — Kar pride njun izdajalec, ter se vrže ves skesan k njunim nogam in pravi, da so zalezovalci z gore pridši rekli, da niso na gori družega videli, kakor dve tikoma skupaj stoječi drevesi!

Glejte! sv. Gregor in njegov tovariš sta se svojim zalezovalcem zdela dve drevesi, — ker sta res bila dve dobri rodovitni drevesi, kateri ste prečudno sladak sad dobrih del rodili. Bog ju je zarad

njunih dobrih del in molitev smrti rešil in rajše čudež storil, kakor da bi ju sovražnikom v roke dal. O, bodimo tudi mi taka rodovitna drevesa, da nas bo Bog vsega hudega varoval, sovražnikov rešil in za nas skrbel, ter se posebno jutranje molitve, katera je studenec vseh dobrih del čez dan, nikdar ne opuščajmo! Amen.

Andrej Šimenec.

2. Krščanska pazljivost.

Varujte se lažnjivih prerokov.
Mat. 7, 15.

A. 1. Sv. Anton je zamaknen videl vso zemljo z zanjkami nastavljeno; zanjka je bila pri zanjki; zanjke goste in močne (Leg. 17. jan.) ter vpraša: Moj Gospod, kdo bi zamogel varno hoditi? — „Ponižni“ — mu Jezus odgovori! — Le ponižni, ki povsod pazi in se pripogiba, izleze, da se ne vlovi!

2. Zato nas Jezus danes tako lepo paziti opominja: *Varujte se lažnjivih prerokov* . . . Po sadu se spoznajo . . . (Mat. 7, 15 — 21.)

3. Veliko je nevarnosti na svetu za velike in male: Nevera, vnemarnost, zapeljivost . . . Nam Jezus pravi: *Varujte se!* Zato danes govorim o krščanski pazljivosti, in rečem: 1. Bodimo pazljivi, 2. in če se pogubimo.

B. 1. Sv. apostol Peter opominja: *Bodite trezni in bdite, ker hudič, vaš zoprnik, kroži kakor rjoveč lev, in išče, koga bi požrl.* (I. Petr. 5, 8.) Zato bodimo pazljivi: α) na-se. — Led je polzek, treba varno po njem hoditi . . . tako naše življenje . . . Obdani od nevarnosti . . . *Varujte se!* pravi Jezus. Že David je pazil na-se; in Job pravi: *Zavezó sem naredil s svojimi očmi, da bi celo ne mislil na devico.* (Job 31, 1.) Sv. apostol Pavel pa uči: *Glejte tedaj, bratje, kako bi varno hodili, ne kakor nespametni* (Efež. 5, 15) in zopet: *Kdor tedaj méni, da stoji, naj gleda, da ne pade.* (1. Kor. 10, 12.) Pa on je tudi sam bil pazljiv na-se; zato piše: *Terem svoje telo, in ga v sužnost devam, da, ko druge učim, sam ne bom zavržen.* (1. Kor. 9, 27.) Sv. Alojzij je bil pazljiv na-se . . . Mi moramo tudi paziti na oči, jezik, roke, telo, srce! . . . *Varujte se!*

β) Na otroke pazite, stariši! *Imaš sinove? uči jih, in pripogibaj jih zmladega. Imaš hčere, vari njihov život.* (Sir. 7, 25. 26.) Sv. Monika je pazila na sina Avgušтина . . . še vi, krščanski roditelji, pazite na otroke! Vam kliče ljubi Jezus: *Varujte se!*

γ) Gospodarji, pazite na družino, da vam sramote ne narejajo, domačih ne pohujšajo, da se pošteno vedejo, službo božjo redno obiskujejo . . . Vi bodete dajali pred Bogom račun od njih. Sveti Pavel opominja podložne, naj bodo pokorni, ker bodo morali gospodarji odgovor dajati za njihove duše. (Hebr. 13, 17.) Pazite . . . *Varujte se!* Tako nam vsem mili Jezus kliče: *Varujte se* . . . vsi moramo biti pazljivi, inace

2. se pogubimo. Da se tega prepričate, poslušajte iz preminogih zgodb samo tri iz sv. pisma.

a) Heli ni pazil na svoja sinova, ki sta bila hudobna, grešna. Nesreča . . . poguba za vse. (I. Kralj. 4, 11—14.) Ako ne pazimo, se pogubimo.

b) Salomon ni pazil ne na-se, ne na podložnike. Pogubil se je pri vsi svoji modrosti . . . Hudobneži in hudobnice so ga spridile. (Cf. II. Ezdra 13, 26.) *Varujte se* . . . uči Jezus, drugače se pogubimo, kar kaže svarilna zgodba

c) nespametnih devic evangeljskih. Na ženina niso pazile ter brezskrbno zaspale nepripravljene . . . Zavržene so od nebeške gostije (Mat. 25, 2—13), pogubljene!

C. Danes slovesno obslužavamo god sv. Mohora. Pazil je na-se in na čredo svojo . . . vero ohranil . . . za Jezusa umrl . . . dobil je večno plačilo! Pazljivi bodimo, da nas sovražniki od Jezusa ne odtrgajo: *Varujte se* . . . mladina, starčki . . . vsi pazimo, da skozzanjke zapeljivosti srečno pridemo v preveselo deželo večnega veselja! Amen.

Simon Gaberc.

Osma nedelja po binkoštih.

I. Večerna molitev.

(Zlasti o poletnem času.)

Daj odgovor od svojega hiševanja.

Luk. 16, 2.

Daj odgovor od svojega hiševanja! — Grozne in presunljive besede za današnjega krivičnega hišnika! On naj bi dal račun svojemu gospodu, pa ga nikdar delal ni; on naj bi mu izročil vse prihodke, pa jih je zapravil; on naj bi mu povrnil škodo, kar mu je storil, pa nima nič; strašne besede, *daj odgovor*, za njega, ker vé, da je ob dobro službo, da ne bo mogel zanaprej več gospodariti, in bo moral mesto plačila le kazen čutiti! . . .

Pa glejte, kristijani moji! te besede: *daj odgovor* . . . bomo čuli skoraj tudi mi vsi. Gospod nebes in zemlje poréče ob uri, katere ne vemo, slehrnemu izmed nas: *daj odgovor* . . ., ker mi vsi smo tukaj na zemlji le Božji hišniki. Bog nam je izročil imenitno službo in darove na duši in telesu, in ob smrti uri bo tirjal račun, kako smo z njimi gospodarili in Bogu služili. Gorjé nam, če bomo tudi mi tako nehvaležno in nezvesto z njimi gospodarili, kakor evangelijski hišnik; Bog nam ne bo odvzel samo časnega, temveč tudi večno življenje! Kaj nam je torej storiti, da nas ta nesreča ne zadene? Ker vemo torej, kaj nas čaka, da bomo morali dati Bogu natančni odgovor o vseh svojih mislih, besedah, dejanjih in zamudah, in da nas ne bo enkrat božji klic obupljive storil: kličimo že sedaj, dokler imamo še čas, z vso resnobo sami sebi v spomin besede: *daj odgovor o svojem hiševanju!* Preiskujmo vestno in natančno, v čem smo se zadolžili pred Bogom, ter popravljajmo s kesanjem, z dobrimi sklepi, spovedjo, zadoštovanjem in dobrimi deli, kar se še popraviti dá, kajti sv. apostelj pravi: *Če bomo sami sebe sodili, ne bomo od Gospoda sojeni!*

Pa kedaj in kolikrat naj to storimo? Ni dosti le samo sèmtertje račun delati sam s seboj, kakšen hišnik je kdo v hiši božji tukaj na zemlji, temveč treba je slehrni dan samega sebe na odgovor klicati. Najpripravnejši čas za to pa je večerni čas; ker večerni čas nas spominja večera, — konca našega življenja, ko bo treba res ves račun v božje roke položiti! Razun tega je pa tako presojevanje samega sebe tudi potrebni del večerne molitve; in kakor ne smemo večerne molitve nikoli opustiti, tudi sedaj o poletnem času ne, tako tudi izpraševanja in presojevanja samega sebe ne, posebno ker ne vemo, kateri večer bo zadnji za nas! Hočem vam torej danes govoriti o treh potrebnih lastnostih večerne molitve, in te so: 1) dolžna zahvala za prejete dobrote čez dan; 2) izpraševanje svoje vesti, kako smo čez dan živeli; 3) kesanje nad storjenimi grehi, in dobri sklepi se p^oboljšati!

1) Prepričan sem, da vi večerno molitev sploh radi in zvesto opravljate, posebno o pozimskem času; pa glejte, tudi o poletnem času jo je treba vestno opravljati in še tem bolj, kolikor bolj očitno se razodevajo božje dobrote pred našimi očmi!

Ne bom vam na drobno razkladal dolžnosti večerne molitve, le nekaj reči vas hočem opomniti, iz katerih boste lahko sprevideli, da

ste dolžni vsak večer svoje srce k Bogu povzdigovati, če že ne ravno v dolgi, pa vsaj v toliko bolj presrčni in hvaležni molitvi!

a) V stari zavezi so imeli Izraelci svoje večerne daritve, kakor jutranje, v katerih so Bogu v zahvalo klali jagnjeta. To je nam v podobo, da ne smemo zaostajati za mesenimi Izraelci. Grdo in greh bi bilo, ko bi bili mi Bogu manj hvaležni za prejete dobrrote kot judje; zatorej kliči tudi ti, kristijan, vsak večer kakor David, rekoč: (Ps. 141, 2): *Moja molitev pridi kot kadilo pred tvoje obličje, vzdigovanje mojih rok bodi kot večerna daritev!*

b) Glejte tje na našega Zveličarja! Kakor v vseh rečeh, tako nam je tudi o večerni molitvi zapustil najlepši vzgled. Kadar je ves dan hodil, učil, ozdravljajal ter spolnoval voljo nebeškega Očeta, je šel zvečer v samoto molit in je cele noči v molitvi prečul. Sv. Lukež (6, 12.) pravi: *Zgodilo pa se je tiste dni, da je na goro šel molit, in je prenočil v molitvi božji.* Kako slovesna in hvaležna je bila njegova molitev pri zadnji večerji v pričo njegovih apostelnov! — Kako ginljivo lepo je molil v zadnji noči pred svojim trpljenjem v vrtu Getzemani! O, kakor ne smemo in ne moremo pozabiti njegovega trpljenja, tako tudi ne njegove molitve!

c) Kristijani! le pomislite, koliko vzrokov imate zvečer v hvaležni molitvi svoje roke k Bogu povzdigovati! O koliko dobrega vam je Bog vsak trenutek čez dan dal in koliko hudega obvaroval! Jed in pijača, zdravje in moč, zrak, katerega ste dihal, delo, katero ste opravljali, obleka, s katero ste se oblačili, veselje, katero ste uživali, vsaka misel in občutek, katero ste imeli: so božje dobrrote; da ste mogli gledati, slišati, stati, hoditi, misliti, govoriti, dihati: vse — vse so zgolj dobrrote božje. In vi bi ne bili za vse Bogu hvaležni!? Brez božje pomoči bi ne mogli le enkrat dihniti!

Povej mi torej, ljubi moj! ko bi bil ti že dalj časa bolan, slep, gluhi, kruljev, mutast, in bi te bil Bog danes ozdravil, ali bi mu ne bil za to hvaležen? Premisli pa sedaj, če nisi še veliko bolj dolžan se hvaležnega Bogu skazovati, ker te Bog ni samo danes, ampak že več dni zdravega ohranil. Ali ni mar to veliko večja dobrota, da ti je Bog dal in pustil že toliko časa zdravje, kakor pa da bi ti ga bil samo enkrat nazaj dal, če bi ga bil zgubil? Bodi torej Bogu vsak dan za to hvaležen!

Premisli še na dalje! Ko bi kak siromak prišel zvečer pred tvoje duri in bi te prosil koščeka kruha, in ti bi mu ga dal: ali bi se ti morda ne zahvalil zanj? Glej, ali boš morda ti nehvaležniši svojemu Bogu, kateri ti ni dal čez dan samo enega koščeka, ampak

zjutraj, opoldne, zvečer in vmes, in vrh tega še veliko drugega dobrega?

Pa še več! Če gre prijatelj memo tebe ter ti vošči dober dan, ali pa lahko noč, si mu ti hvaležen za tak pozdrav in za prijazna voščila! Glej, Bog ti pa ne vošči samo, ampak ti je dal tudi dober dan, ter ti hoče dati tudi srečno noč! In ti bi mu za to ne vedel hvale zvečer in bi se mu ne zahvalil v ganljivi molitvi za njegovo pomoč?

Vidite torej, koliko vzrokov imamo, res vsak večer z ginjenim srcem in veliko hvaležnostjo svoje večerne molitve opravljati! drugače bi se po pravici lahko Bog nad nami pritoževal, kakor se je nad nehvaležnim Izraelom, rekoč: *Otroke sem zredil in povišal, — oni so me pa zaničevali; konj in mezeg poznata jasli svojega gospoda, Izrael me pa ne pozna!* — Hvaležnost je prva potrebna lastnost naše večerne molitve!

2. Kdor je pa Bogu zares hvaležen za tolike dobrote, ta bo pa gotovo tudi vsak večer premišljeval, kako se je čez dan zanje Bogu hvaležnega skazoval, kako jih obračal, če ni morebiti svojega dobrotnika ravno z njimi razžalil: to pa je ravno druga potrebna lastnost večerne molitve in se ji pravi: izpraševanje vesti.

Človek-kristijan mora zvečer svojo vest izpraševati ter presojevati svoja dnevna dela, opravila, zamude in prestopke! V ta namen mu je zopet večerni čas najpripravniji in ugodniši, ker ga zvečer nobena reč več tako ne moti in ker lahko pregleda ves dan, in ker mu vest, če ni grešno-otrpna, še vse živo naslikuje, kaj in kako se je godilo. — Kadar je človek zvečer sam in so vse vnanje skušnjave od njega proč, takrat bolj spozna, kaj je prav in kaj ni, in ker mu toliko bolj kliče glas božji: Kaj bi bilo, ko bi ti nocoj moral stopiti pred sodnji stol, in bi še nocoj zagrmel glas od zgoraj: *Daj odgovor o svojem hiševanju!* — Tedaj govori tudi ti kristijan svoji duši, ter reci: Duša moja! daj odgovor o svojem hiševanju v pretečenem dnevu! Stori tako, kakor je storil krivični hišnik, pokliči skupaj dolžnike svojega Gospoda, ter slehrnega vprašaj: Koliko si dolžan mojemu Gospodu? — Pokliči in vprašaj svoje misli, besede, dela in počutke: kaj in koliko ste dolžni mojemu Gospodu? — Vprašaj se: kedaj in kako si vstal? — Kam so bile obrnene tvoje misli? — S kakim namenom si delal? — Kaka veselja si užival? — Povejte, moji očesi! koliko ste dolžni mojemu Gospodu? Ali niste danes kaj videli, ali videti želeli, kar vam je gledati prepovedano? — Ušesi! Koliko ste dolžni mojemu Gospodu? Ali niste danes radi in

z veseljem poslušali kaj, kar je bilo zoper čast božjo in bližnjega? — Ti, moj jezik! koliko si dolžan mojemu Gospodu? Kaj, kje in kako si danes govoril? Ali nisi nič zinil zoper Boga in bližnjega, kar bi ne bil smel? Ali nisi govoril laži? Nisi klel, rotil, druge zaničeval, zasramoval, poniževal, nesramno zapeljeval, pohujševal, sebe povzdigoval? Se nisi prepiral in brez potrebe hudoval? ... Moji roki! koliko ste dolžni mojemu Gospodu? Ali niste bili leni pri delu? Ali niste segali po tujem, pregrešnem, nesramnem? — Moji nogi! koliko ste dolžni mojemu Gospodu? Ali niste hodili po prepovedanih potih? Ali me niste vodili med pijance, igralce, plesalce, obrekovalce in opravljivce, kjer se čas pregrešno trati? — In ti moje srce, ti stari dolžnik mojega Gospoda! Koliko si pa ti danes dolžno mojemu Gospodu? Po čem si zopet danes hrepenelo, želelo, kakšne pregrešne reči si zopet danes snovalo? — O kristijani moji! Če bi človek le samo grehe in dolgove enega dneva prav premislil, ali mislite, da bi ne bil primoran klicati z današnjim krivičnim hišnikom: Vsedi se in zapiši: 50—80 — ali pa še več?!

Kako pa bi ti dolgovi še-le narastli, če bi mi vzeli še dolžnosti svojega stanu v poštev? — Koliko sta dolžna vidva, oče in mati. svojemu Gospodu? Ali sta vidva svoje otroke izrejevala, učila med dnevom za Boga? Ali sta jih čez dan od hudega odvrčala in k dobremu napeljevala? Kake vzglede sta jim sama dajala? — Koliko pa sta vidva dolžna svojemu Gospodu kot gospodar in gospodinja gledé svojih podložnih? Ali jima nista nič dovolila, pustila, velela ali svetovala, kar bi bilo zoper božje zapovedi? Ali nista bila preostra ali premehka? Ali nima nobeden vajinih podložnih vzroka klicati zoper vaju k Gospodu, češ, da sta bila preneusmiljena, prenepotrpežljiva?

Koliko si ti, rokodelec, dolžan svojemu Gospodu? Ali nisi nikogar ogoljufal? Ali si svoje delo pošteno in z dobrim namenom začel, opravljal in končal?

Koliko sta vidva, sin in hči, dolžna svojemu Gospodu? Ali sta vidva v vseh rečeh svoje stariše ubogala, poslušala, spoštovala?!

Koliko sta vidva, hlapec in dekla, dolžna svojemu Gospodu? Ali sta vidva pridno, zvesto in z veseljem delala? Skrbela za blagor svojega gospodarja? Gledala na to, da bi bila tudi Bogu služila — ne samo ljudem?

Glejte, preljubi! tako se preiskujmo in presojujmo vsak dan, da nas ne bo zadevalo svarjenje in očitanje Gospodovo, da so otroci temè modrejši, kot mi, kateri hočemo biti otroci svitlobe!

Če torej posvetni ljudje zvečer premišlujejo, kaj so izdali, prejeli, koliko zgube ali dobička naredili, koliko komu dolžni ostali, ali drugi njim; če igralec zvečer po nesrečni igri šteje, tuhta in premišluje, koliko je zgubil, ko vendar zapravljenega in zgubljenega več nazaj dobiti ne more, in koliko rajše bi še le to storil, ko bi kaj nazaj dobiti upal, zakaj bi pa ti kristijan! nemaren bil ter ne premišljeval, kaj si čez dan za večnost, za zveličanje svoje duše pridobil, zgubil ali slabo opravil?!

Saj so še celo neverniki iz ljubezni do poštenega življenja imeli navado zvečer svoje življenje presojevati in trdne sklepe poboljšanja delati, zakaj bi pa ti kristijan tega ne storil iz ljubezni do Boga in iz ljubezni do svojega zveličanja? Paganski modrijan Seneka pravi: „Vsak dan samega sebe presojujem. Kadar mi zgine dnevna luč izpred oči, prevdarjam pretečeni dan ter preiskujem vsa svoja dela in besede; nič si ne zamolčim in ne prikrivam; če najdem, da sem grešil, se kaznujem in pravim sam sebi: Glej, da tega več ne storiš!“

3. Eno ali drugo boš ob večernem presojevanji samega sebe gotovo zapazil, da si dan dobro preživel ali slabo, nekaj dolžnosti dobro spolnil, nekaj ne. Ako najdeš kaj dobrega nad seboj, zahvali se za to ponižno Bogu, ker le božja milost ti je k temu pomagala; če pa najdeš pomanjkljivosti, in taciš bo najdel vsak dosti nad seboj, kdor ni slep, té pripisuj sam sebi, ter se jih kesaj in dobre sklepe delaj, da boš prihodnji dan zvestejši in boljši, in to je pa tretji potreben del večerne molitve, namreč kesanje zaradi grehov v preteklem dnevu in trdni sklepi poboljšanja zanaprej!

Za te, dragi kristijan! če si bil tako nesrečen, da si čez dan smrtno grešil, je silno potrebno slehrni večer popolno kesanje čez svoje grehe obujevati zaradi nevarnosti svojega zveličanja! Zakaj premisli le, če bi ti umrl v noči, kar se prav lahko zgodi, ko si poprej med dnevom smrtno grešil, kaj bi bilo s teboj? — Pogubljen bi bil na veke! — Ne pozabi, da si ti podoben popotniku, kateri leži v smrtni nevarnosti pred odprtim žrelom levove jame; vsak trenutek vtegnejo levi planiti iz jame, ter te raztrgati! Tako preži tudi smrt na tebe, vsako noč te lahko zadavi. Ali spoznaš, kako potrebno je, da nikdar brez resničnega kesanja spat ne greš? Zakaj vedi, da pravo in resnično kesanje nad grehi ima toliko moč v sebi, da grehe zbríše, če bi ne imel prilike se jih spovedati, pa bi vendar resnično voljo in željo imel to storiti, ko bi bilo le moč, in zanaprej ne več grešiti! Pa tudi zavoljo manjših, vsakdanjih prestopkov je treba za-

lovati in se jih kesati, kajti mi ne moremo vedeti, ali so nam pred Bogom malo ali močno v greh šteti in Bog najsvetejši najde tudi tam madeže, kjer jih mi ne vidimo ali ne spoznamo!

Z resničnim kesanjem in obžalovanjem nad storjenimi grehi celega dneva pa delaj tudi trdne sklepe poboljšanja, da se hočeš namreč prihodnji dan, če ti ga Bog dá doživeti, skazovati zvestejšega in pridnišega hlapca tudi v majhnih rečeh, ter pravičnega hišnika z vsemi sebi izročenimi darovi in talenti, dušnimi in telesnimi!

In ko si tako na večer obudil srčno kesanje nad svojimi grehi in zamudami ter sklenil biti znanprej zvestejši hlapec v vinogradu Gospodovem, potem se priporoči še preblaženi Devici Mariji ter reci: „O Marija, ti brezmadežna božja Mati, še nikdar ni bilo slišati, da bi bil kdo neuslišan, kateri je tebe na pomoč klical; o usmiljena Mati, sprosi mi milost božjega usmiljenja in dopadenja; potegni se za-me, jaz te častim, ljubim, na te zaupam in se tebi vsega izročim; bodi mi usmiljena Mati v življenji in ob smrti!“ — „In ti, moj sveti angelj varuh, odpusti mi, da sem današnji dan zopet tolikokrat pozabil na tvojo pričujočnost, ter te z grehi žalostil, sprosi mi odpusčenje, — čuj zopet nocoj nad menoj, ter odganjaj vse skušnjave in vse drugo hudo od mene! — O ti moj patron in vsi svetniki božji, prosite za-me sedaj in ob moji smrtni uri!“

Po teh kratkih premišljevanjih, zahvalah, molitvicah in priporočilih se, dragi moj! srmožljivo sleci, kakor vpričo Boga in angeljev, kakor poleg križa na gori Kalvariji, ter izročuj z umirajočim Zveličarjem svojo dušo v roke nebeškega Očeta, in vadi se v pobožnih mislih, zdihljeh in čutilih, dokler ti spanje ne zatisne oči! Gospod, ostani pri meni, ker se mrači, zdihuj z onima dvema učencema, ki sta šla v Emavs, ostani pri meni nocoj in vsako noč mojega življenja, dokler ne pride poslednja noč, v kateri še posebno želim in prosim, da bi bil ti pri meni, da bi mogel svojo dušo tako v božje roke izročiti, kakor si jo ti na sv. križi, ter se tako v večnosti zveličavno prebuditi. O Jezus! ti, moj Bog in Zveličar, dodeli mi to milost! Amen.

Andr. Šimenec.

2. Zapravljivci smo!

Bil je neki bogat človek, kateri je imel hišnika, in ta je bil obdolžen pred njim, kakor da bi zapravljajal njegovo premoženje. Luk. 16, 1.

A. 1. Bog je ustvaril človeka in ga postavil gospodarja čez vse stvari (Moz. 1, 28—30.) vendar pa tako, da bo moral od vsega dati račun ali odgovor pred njim.

2. To nas uči Jezus v današnjem sv. evangeliju (Luk. 16, 1—9). Hišnik, čez vse postavljen, je pozabil na račun; zapravljajal; zadolžil se; poklican — obsojen — zavržen.

3. Prišel bo tudi za nas vsakega računa ali sodbe dan . . . Težko bo shajati pred vsevednim sodnikom Jezusom . . . ker smo prepogosto podobni zapravljivemu hlapcu ter zapravljamo božje premoženje. — Mi smo zapravljivci: 1. časa; 2. dobrot; 3. milosti.

B. Neštevilne so božje dobrote nam podeljene za porabo, posebno pa: 1. zlati čas je od Boga, *ki je oče luči*. (Jak. 1, 17.) Solnce Bog vshajati daje (Mat. 5, 45.), ga lahko skonča: *Neumna! to noč bodo tvojo dušo tirjali od tebe*. (Luk. 12, 20.) Mi pa tratimo dragi čas: prazni pogovori . . . postopanje . . . Bolen služabnik prosi cesarja za eno uro podaljšave časa njegovega življenja . . . Ne morem . . . (Mehler Beisp. I. 259.) Tako bomo mi ob smrti želeli . . . Zato ne zapravljajmo časa, ki nam ga Bog daje, marveč poslušajmo opomin sv. apostola Pavla: *Bratje! kakor pametni odkupljajte čas*. (Efež. 5, 16.)

2. Zapravljivci blaga smo. Pšenica v sv. evangeliju pomeni blago ali premoženje. Vse je božji dar, nič ni naše. Sveti apostol Jakob uči: *Vsak dober dar in vsako popolno darilo je od zgoraj in pride od Očeta luči*. (Jak. 1, 17.) Vse nam je izročeno za kratek čas . . . *Kaj pa imaš, kar nisi sprejel* (od Boga); *ako si pa sprejel, kaj se hvališ, kakor da bi ne bil sprejel?* (I. Kor. 4, 7.) Ako nam Bog polja ne blagoslovi, nič ne priraste . . . Mi pa to zapravljamo, kar nam Bog dá. Neki mestjan je imel štiri lepe hiše, blaga in premoženja obilno . . . pa vse je šlo, vse je zapravil in potratil . . . Ves objokan nekega dne reče: „Nisem mislil, da bi mi kdaj zmanjkalo, pa zdaj me je Bog zapustil!“ Živel je v tuji hiši . . . raztrgane črevlje . . . iz občinske blagajne je prejemal miloščino. (Maribor.) Ne zapravljajmo božjih darov, ker treba bodé račun dati

o njih pri Bogu; Jezus uči: *Neki bogat človek je imel hišnika . . . zapravljaj . . . daj odgovor!* Talenti: Mat. 25, 24 — 30.

3. Zapravljivci milosti božje smo. Evangeljski hišnik je zapravil obilno olja svojemu gospodarju. Olje v sv. pismu pomeni milost božjo. Svetniki *dišijo po najboljših mazilih; tvoje ime je razlito olje*. (Vis. p. 1, 2.) Oljka je drevo milosti božje: Golobček je prinesel vejico oljke v dokaz milosti božje. (I. Moz. 8, 11.) Bog nam svojo milost ponuja: *Celi dan sem stegoval svoje roke k ljudstvu, katero ne veruje in zoper govori*. (Rim. 10, 21.) Milost je dragi nebeški biser, s katerim si nebesa kupimo. (Mat. 13, 45.) Mi ga pa v blato mečemo . . . tratimo milost božjo vsak dan . . . celo leto . . . večino življenja; zato zavrženi, kot zapravljivi hišniki.

C. Ljubljani kristijani! Ne bodimo zapravljivci, temuč skrbni, zvesti služabniki. Tako bomo imeli lahek in vesel račun . . . Ljubi Jezus nas bo pohvalil: *Prav, dobri in zvesti hlapec! ker si bil v malem zvest, te čez veliko postavim, idi v veselje svojega Gospoda*. (Mat. 25, 23.) Amen.

Simon Gaberc.

Deveta nedelja po binkoštih.

I. Posvečevanje nedelj in praznikov.

Moja hiša je hiša molitve, vi pa ste jo storili v jamo razbojnikov.

Luk. 19, 46.

Dan danes verski duh peša; posvetni ljudje ne iščejo pomoči in sreče pri Stvarniku, kateri je gospodar in vladar vsega sveta, torej tudi vladar človeške osode, ampak iščejo pomoči in sreče le v posvetnem prizadevanju in razveseljevanju. Nikjer pa se tako očito ne kaže razširjanje posvetnega in pešanje verskega duha, kakor v slabem praznovanju ali celó oskrunjevanju nedelj in praznikov. Nedelje in praznike je Bog odločil v svojo čast, da bi zlasti ob teh dneh ljudje njegovo slavo poveličevali. V ta namen je prepovedal vsa težka in mučna opravila — hlapčevska dela, zapovedal pa in natanko vravnal službo božjo; vsakdo vé, česa ne sme storiti te svete dneve in kaj mora storiti. Pa kako malo se zmenijo posvetnjaki za zapoved in voljo božjo! Po mestih se kupčuje in razprodaja, zida in opravlja še druga hlapčevska dela kakor ob delavnikih. Pa tudi na deželi se nedelje in prazniki ne praznujejo več s tako prisrčno pobožnostjo,

kakor v poprejšnjem času, kajti z mestnimi šegami in navadami širi se tudi skrunjenje praznikov prvič v okolico in potlej celó v oddaljene vasi. Število onih, kateri ob nedeljah in praznikih brez vzroka ali z ničevimi izgovori službo božjo opuščajo in zanemarjajo, je čedalje večje. Pa tudi pri mnogih, kateri pridejo v cerkev, bi bilo skoro boljše, da bi ne prišli, ker se ne vedejo v svetišču Gospodovem tako, kakor se spodobi vpričo Najsvetejšega, ker pridejo celó Boga žaliti, mesto častiti.

Ostro je Jezus nekdaj kaznoval oskrunjevalce tempeljna; tudi sedaj ne more ostati oskrunjevanje nedelj in praznikov brez kazni. Ako tudi Bog onih, kateri ga žalijo ob svetih dneh, ne kaznuje vselej v tem življenju, kaznoval jih bode v večnosti. Nasproti pa vemo, da nam ravno vestno posvečevanje Gospodovih dni donša veliko dobrega za dušo in telo. Ako sami sebi dobro hočete, veselo, pobožno praznujte svete dneve. Namenil sem se tedaj danes vam dokazati, kako koristno je posvečevanje praznikov, ker to zahteva 1. naša duša in 2. naše telo.

I. Človek obstoji iz duše in telesa; zato je njegova dolžnost, skrbeti za oba dela, namreč za dušo in za telo, ne pa skrbeti samo za telo, dušo pa popolnoma zanemarjati. O delavnikih je pa človek navadno zelo razmišljen, ker mora skrbeti za telesne blaginje in časne potrebe. Torej je popolnoma primerno, da je sv. cerkev odločila v tednu en dan — nedeljo in poleg tega še več družih praznikov posebej v dušni prid. Ako namreč skrbimo celi teden za telo, mar naj nobeden dan ne skrbimo za dušo?

Vsemogočni Bog, kateri je vstvaril nebo ni zemljo, ni le gospodar vsega vidnega stvarstva, marveč je tudi gospodar našega časa, naših dni in let; zato sme tudi po vsej pravici zahtevati, da nekoliko dni njemu na čast posvetimo. — Že v stari zavezi, kakor je vam, predragi v Kristusu zbrani, dobro znano, je zapovedal Bog izvoljenemu ljudstvu posvečevati saboto in še več družih praznikov, da bi se Izraelci vedno spominjali obilnih milost in dobrot, ki so jih sprejeli od ljubeznjivega Stvarnika, in da bi se mu zanje dostojno zahvaljevali z molitvami in darovi. On jih je rešil iz egiptovske sužnosti ter jih peljal v obljubljeni deželo; hranil jih je s čudežno hrano v puščavi ter jih branil pred sovražniki; a tudi pozneje jih je v obljubljeni deželi varovala njegova roka in jih obsipala z neštevilnimi dobrotami. — Mi pa, predragi v Kristusu zbrani! smo dobili od Boga po Jezusu Kristusu še mnogo več milost in dobrot. Zveličar je rešil svet iz

peklenske sužnosti, odkupil nas je s svojo predrago Krvjo na križu, postavil nam je sv. zakramente, v katerih nam vedno milosti deli in daje moč zoper sovražnike naše; naše duše nasituje — ne z minljivo mano, marveč z jedjo, *katera ostane v večno življenje*, — s svojim Telesom in s svojo Krvjo. Spodobi se toliko bolj nam kristijanom, da nikdar ne pozabimo toliko milost in dobrot, ampak da jih imamo vedno pred očmi in Boga hvalimo za-nje. Torej moramo biti še sveti cerkvi hvaležni, da nam daje ob nedeljah in praznikih priliko k pre-mišljevanju neizmernih dobrot našega odrešenja, ter nas opominja, naj se spominjamo celo leto ob raznih praznikih največjih skrivnost naše svete vere: včlovečenja, rojstva, trpljenja, smrti, vstajenja in vnebohoda našega Gospoda Jezusa Kristusa. Odrešenik s svojim bivanjem na zemlji ni le posvetil sedaj tako častitljivih krajev Svete dežele, marveč tudi čas. Ako so sveti oni kraji, kjer so se vršila najimenitnisha dela odrešenja našega, ali niso sveti tudi časi, v katerih je pridobil naš Zveličar neminljivih zakladov naši duši?

Iz tega je jasno, kako malo skrbijo za svojo dušo in kako nehvaležni so Bogu vsi oni, kateri skrunijo nedelje in praznike. Njim veljajo Jezusove besede: *Kdor cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očitni grešnik*. (Mat. 18, 17.)

To zahteva tudi bistvo naše duše. Duša je vstvarjena za Boga, za nebesa ter ne more v pozemeljskih in minljivih rečeh najti pravega veselja, prave sreče. Kaj bi pač moglo našo dušo bolj poživiti in nad našo ubogo zemljo povzdigniti, kakor beseda Božja, ki jo napolnuje z večnimi, neminljivimi resnicami, ki jej daje tolažbo v žalosti, moč in pogum v težavah in v obupnosti? Kaj bi moglo sree pač bolj povzdigniti in v dobrem utrditi, kakor pobožna vdeležba pri službi Božji in vredno sprejemanje sv. zakramentov, ki se zlasti ob nedeljah in praznikih delijo? — Tega mi ni treba še dokazovati; to veste, predragi, že sami iz lastne skušnje. Povejte, kdaj ste čutili najnedolžniše veselje, kdaj ste čutili neskajlen mir v svojem srečju? Ali mar ne takrat, ko ste bili prav pobožno pri službi božji, ste zvesto poslušali besedo božjo, vredno prejeli sv. zakramente? Ali se vam res ni še nikoli oko veselja solzilo pri slovesni polnočnici o božiču, pri procesiji o veliki noči in presv. rešnjem Telesu, o ljubeznivih Marijinih praznikih? — Da, nedelje in praznike posvečevati, nam velevala že vest, ko bi tudi cerkev ne bila dala v to posebne zapovedi; to je zahteva naše neumrljive duše, katera je vstvarjena za nebeško domovino. Tukaj na zemlji ne najde pravega veselja, hrepeni vedno po svojem domu. Spolnujte torej njeno zahtevo in dajte duši, kar je dušnega!

II. Posvečevanje praznikov ne zahteva samo duša, ampak tudi naše telo; ne le večna sreča, marveč tudi že časna se najbolj pospešuje po zvestem posvečevanju nedelj in praznikov.

Človek ne more neprenehoma delati; po trudapolnem delu potrebuje počitka. Zidarji, tesarji, kovači, mizarji, krojači in drugi rokodelci, gozdarji, poljedelci in vsi delavci sploh, kateri so se celi dan trudili in v potu svojega obraza delali, si počitka zaželi in komaj čakajo večera, da si odpočijejo. Še živali, kedar so utrujene, se delu ustavljajo in hočejo imeti počitka po hudem naporu, kaj še človek! — Vendar samo nočni počitek bi delavnemu človeku ne zadostoval; kdor vedno napenja svoje moči, si zaželi in potrebuje od časa do časa daljšega in zdatnega odpočitka, da se telesno popolnoma okrepča ter more z novim veseljem se svojega dela zopet lotiti. To pa se ravno zgodi po nedeljskem počitku in prazniškem mirovanju. Poglejte, dragi v Kristusu zbrani! kako so prazniki potrebni celo za naše telo; zato jih je sv. cerkev, naša dobra in skrbna mati, postavila ne le v dušni prid, marveč tudi v telesni blagor svojim vernim. Človek ne more vedno delati; prehitro bi opešal in si izkopal pre-zgodni grob. To priznajo nehoté celó tisti, kateri niso prijatelji nedelj in praznikov, kateri jih hočejo odpraviti; kajti ako delavci ne počivajo ob nedeljah in praznikih, počivajo pa kak drug dan v tednu.

Prazniki so dalje silno koristni zarad družinskih razmer. Oče, kateri celi dan trdo dela pri tujih ljudeh, morda komaj opoldne pride domov k obedu, potlej se pa precej zopet podá na delo, da more pošteno preživiti sebe in svojo družino. Marsikateri pa pride še-le pozno zvečer domov, ko so že otroci pri počitku, in tako siroteji ves teden ne vidijo očetovega obraza; oče pa tudi ne more poznati družinskih potreb, pa ko bi jih tudi poznal, jim ne utegne v okom priti. Kaj bi torej bilo, ko bi moral še ob nedeljah in praznikih delati! Kolika sreča torej za družino, da je sveta cerkev zapovedala posvečevanje nedelj in praznikov, da ima družinski oče vsaj te dni priliko otroke podučevati, napake v družini popravljati in sploh vse vrediti, kar je potrebna. Brez nedeljskega miru in počitka ni družinske sreče!

Nedelje in prazniki pospešujejo tudi prijateljsko zvezo več družin, kajti take dneve imajo čas in priliko se obiskovati in bratovsko razgovarjati ter drug družemu srčnost dajati in si življenja pezo lajšati.

Slednjič sloni na vestnem posvečevanju nedelj in praznikov sreča in blagor cele države. Kjer namreč ljudstvo zvesto spolnuje božje in cerkvene zapovedi — tam spolnuje gotovo tudi državne

postave, kakoršne dajejo vladarji svojim podložnikom. Ako pa kje ljudstvo tako daleč zabrede, da ne loči več nedelje in praznika od drugih dni v tednu ter ne spolnuje več niti božjih niti cerkvenih zapovedi, tedaj gotovo tudi zanemarja državne postave. Ako ne skazuje Bogu časti in hvale, tudi ne bode imelo dolgo časa pravega spoštovanja in dolžne zvestobe do vladarjev.

Cerkvena zapoved v ozir posvečevanja nedelj in praznikov je torej v vsakem obziru neobhodno potrebna. Zgodovina svetovna in cerkvena nas tega prepričuje; kajti celo pagani so imeli svoje mališke praznike in posebne dneve počitku odmenjene.

Ker je tedaj dokazano, kako potrebni so prazniki in da smo jih dolžni po božji volji posvečevati, je iz tega ob enem tudi razvidno, da vsaki, kateri praznikov in nedelj ne posvečuje, marveč jih skruni, hudo greši zoper Boga, zoper bližnjega in samega sebe. — Nekdaj, v boljših časih, so tudi svetni vladarji skrunjenje nedelj in praznikov strogo prepovedovali in ostro kaznovali; prepovedane so bile sodnijske obravnave, glediščne predstave, šumna opravila ter sploh hlapčevska dela. Dandanes v nekaterih deželah svetna gospôda ne sili ljudi k praznovanju ter jim svobodno dovoljuje skruniti cerkvene praznike, kakor v nesrečni Italiji in bolj ali menj tudi drugod.

Pa četudi kje svetna vlada ne ukazuje tako strogo prazniškega posvečevanja, nas vendar k temu sili lastna vest, ker smo dolžni cerkvene zapovedi enako spolnovati, kakor božje. In vsakdo lahko razvidi na prvi pogled, kako prazni so izgovori, s katerimi hočejo posvetnjaki olepšavati skrunjenje nedelj in praznikov. Tako se n. pr. izgovarjajo med drugim: „Dandanes je preveč dela — delavec mora tudi o praznikih jesti — delo nese, torej prevelika škoda, ga tolikrat opuščati po celi dan“ . . . Vsim takim in enakim oskrunjevalcem božjih in cerkvenih postav na kratko odgovorim: „Ni res, da bi bilo preveč dela dandanes; ravno nasprotno se mnogo toži, da dela primanjkuje — čemu torej v praznik delati, če še ob delavnikih ni mnogo posla? — Delavec, ki je pošten in varčen, si že med tednom toliko zasluži, da ima v nedeljo kaj jesti; dosti slabo, ako človek celi teden toliko ne prihrani, da bi v praznik lahko počival. — Delo o praznikih storjeno nima teka, nima božjega blagoslova in na tak način pridobljeni denar kmalu zgine. Skušnja kaže, da kateri v nedeljo delajo, morajo o delavnikih počivati; kateri o praznikih prodajajo, nimajo ob delavnikih kaj prodajati“ . . .

Krščanski gospodarji in gospodinje: dajte ob nedeljah in praznikih delavcem počitka ter zahtevajte od njih, da gredó k službi

božji in skrbijo tudi za dušo. Delavci, hlapci in dekle, vi pa ne ostajajte dolgo pri gospodarjih, kateri vam celó ob praznikih ne dajo počitka. Čaka vas oster račun dni življenja. Kaj boste rekli pred sodnim stolom, ako se zdaj ne poslužujete sredstev, katera v vaš dušni prid in v vaše zveličanje ponuja sv. cerkev?

Slišali ste, predragi poslušalci, kako potrebno pa koristno je nedelje in praznike posvečevati, in kako zeló se pregrešijo vsi, kateri jih skrunijo in jih nočejo po božji in cerkveni zapovedi praznovati. Kako vestno in goreče so prvi kristijani posvečevali nedelje in praznike; najmanjših del so se ogibali: kako vse drugače je pa zdaj! Pridejo prelepi prazniki, dan Gospodov je — pa hiše božje so mnogokje prazne; po nekaterih krajih že delavci delajo kakor ob delavnikih, prodajalnice so večinoma vse odprte . . . kam pridemo, ako tako nadaljujemo! Drugi zopet se zdržujejo dela, pa se ne zmenijo za službo božjo ter skrbijo le za telo; iščejo le svetnega veselja po sprehodih, krčmah, izletih itd. Kaj naj pa rečem onim, kateri sicer prihajajo v cerkev, pa se na svetem kraju ne zadržijo dostojno in ne častijo Boga po dolžnosti; tudi le-ti žalijo Jezusa, ker posnemajo one jude, katere je moral Gospod siloma iz tempeljna zapoditi. O grda nehvaležnost! Jezus Kristus je nam skazal toliko dobrot in milosti, da bi ga morali vedno hvaliti in častiti; a glej nehvaležno ljudstvo pa še enega dné v tednu noče obrniti v njegovo hvalo, in še takrat, ko bi se imelo spominjati največjih skrivnosti svete vere: Jezusovega rojstva, trpljenja, smrti, vnebohoda itd., še takrat se ga ogiblje. Gotovo tudi zarad take nehvaležnosti pretaka Jezus grenke solze. Toda nehaj se solziti, mili Jezus, mi ti obljubimo, da bomo zanaprej zvesto praznovali nedelje in praznike in po svoji moči skrbeli, da jih bodo pobožno posvečevali tudi drugi, do katerih imamo kaj moči in oblasti. Amen.

Bl. Bevk.

2. Nad kom Jezus joče?

Jezus je mesto zagledal in se razjokal nad njim. Luk. 19, 41.

A. 1. Čudežno mil in ganljiv je današnji sveti evangelij. Sam Sin božji se joče, ker tako nam je zapisal sveti evangelist Lukež: Bliža se mestu, ga zagleda . . . se razjoče, govoreč: *O da bi bilo*

spoznalo . . . pa sovražniki pridejo . . . te porušijo . . . (Luk. 19, 41—47.)

2. To pa ni samo spomin nekdanje zgodbe; to se ponavlja še današnje dneve . . . Jezus pride do hiše . . . do človeka . . . pa se bridko razjoče, govoreč: O da bi bil spoznal čas svojega obiskovanja . . . zdaj pa je skrito . . . prepozno . . .

3. Dobro je vedeti, nad kom da Jezus joče, ker taki so gotovo nesrečni in v nevarnosti večnega pogubljenja, ako se ne poboljšajo in Jezusu solz ne obrišejo . . . Zato, ljubljeni poslušalci, poslušajte me: o Jezusovem joku vam govorim in vam čem pokazati: Nad kom Jezus joče; zato rečem: Jezus joče še dandanašnji: 1. nad stariši, 2. nad otroci.

B. 1. Danes smo se zbrali sv. Ano častit, ki je včeraj imela god. Sveta Ana je najlepši zgled pridne matere, skrbne gospodinje, starišem najlepši opomin, kaj naj storijo, da bi se Jezus nad njimi ne jokal, temuč veselil . . . Stariši imajo od Boga sveto nalogo: božje ustvarjenje človekovega roda vzdržavati in nadaljevati . . . ako to zvesto in postavno vršijo, jih Jezus rad ima, kakor sveto Ano, katero si je za svojo babico izvolil . . . nad malopridnimi roditelji pa Jezus joče, kakor se o Jeruzalemu bere: *Jezus je mesto zagledal in se razjokal nad njim.*

a) Jezus joče nad stariši, kateri svoje otroke zanemarijo. — Neka žena, mati obilnih otrok, je svoje dete zavrгла . . . dekla ga pobere . . . vzgoji . . . postane svetnik: to je sv. Peter Damijan! (Propr. Lavant. 23. febr.) Nad takimi stariši se pač ljubi Jezus mora bitko jokati, ker mu nedolžne otroke zanemarjajo . . . svetnike zametujejo . . . spridijo . . . Taka mati je bila tudi Agara, ki je sinka zavrгла. (I. Moz. 21, 17.) Jezus joče nad nezakonskimi materami . . . mu nezveste . . . otročiče zanemarijo . . . zavržejo . . . ubijejo . . . Jezus jih vidi in se joče.

b) Jezus joče nad roditelji, kateri nekrščansko živijo, brez krščanske ljubezni, v kregu, kletvi . . . od jutra do poznega večera . . . pretep . . . Oče pijan domu pride, razsaja . . . še od molitve zabranjuje. Tako mesto . . . hišo . . . Jezus zagleda in se razjoče! Oj nikar tako, krščanski roditelji, marveč po izgledu svete Ane živite, da se Jezus jokal ne bo . . . Mir vam! — Jezus joče pa tudi:

2. nad otroci. — Mladost je za službo božjo primerna . . . lepo se ji prilega . . . Pa je lahkomišljena . . . ali malopridna . . . razuzdana . . . posvetna . . . pregrešna . . . Jezus se joče . . .

Sinove sem si vzgojil . . . , oni me pa zaničujejo. (Iz. 1, 2.) Jezus posebno joče nad tistimi otroci, kateri α) službo božjo opuščajo . . . pijančujejo; se potepajo med službo božjo . . . ples, igra . . . Jezusu pa hrbet obračajo; milo gleda s križa na nje in se joče . . . β) Otroci! Jezus nad vami joče, ako razuzdano živite! Razuzdana mladina je gnusoba v božjih očeh. — Jakob joče nad krvavo obleko Jožefovo (I. Moz. 37, 35.), Jezus pa joče, ako vi krstno obleko oskrunite, zamažete . . . Jezus jokal pri grobu Lazarja (Jan. 11, 11—43.). Tako se ljubi Jezus joče nad mladeničem, deklico, ki se pokopa v grob nečistosti, razuzdanosti . . . Tudi nad teboj joče . . . za teboj joče . . . že dolgo let joče . . .

C. Pretekli torek je bil god sv. Magdalene, grešnice . . . Jezus je jokal za njo . . . videla ga je . . . slišala ga je . . . spreobrnila se je in sama britko joče pri Jezusovih nogah . . . Stariši, otroci, ne dajmo, da bi Jezus jokal . . . mi rajše jokajmo pred nogami milega Jezusa . . . da bi Jezusovo veselo lice nekdanj tudi v sv. nebesih gledali vekomaj! Amen.

Simon Gaberc.

Homiletična zrna.

Podobe in primere v Gospodovih govorih.

Sicer že naslov kaže in tudi prostor, na katerem obravnavamo Gospodove primere, večinoma zahteva, da jih ne moremo tako temeljito in obširno razlagati, kakor bi radi; marveč podati želimo le nekatere misli in zlasti spodbujati k nadaljnemu premišljevanju.

V ta namen naj pristavimo poprejšnji primeri — o zidanju stolpa in o pripravi za vojsko — še par zrn. — Jezus nas namreč v tem prav lepo uči, kaj je krščanska modrost. Za pravo modrost ni še zadosti, da človek spozna svoj najvišji namen — zidanje veličastnega stolpa in premago močnega nasprotnika, marveč poleg spoznanja je za modrost potrebna druga enako bistvena polovica: raba pripravnih in potrebnih pomočkov. Kdor tedaj hoče, da bo njegovo telo krasen tempelj, v katerem biva plemenita čista duša, mora z mladega zidati in lepšati tak tempelj s pomočjo naukov in milosti Jezusovih ter priprošenj in izgledov angeljev in svetnikov Božjih. Enako: kdor hoče slavno zmagovati, mora sovražniku nasproti postaviti vse svoje moči, mora se za boj dobro pripraviti; to se pa najboljše doseže, kakor Kristus sam pristavi, z zatajevanjem in premagovanjem samega sebe.

Da pa zna kristijan prav „razpolagati“ s svojimi močmi, da more dovelj močno vojsko na noge postaviti proti nikdar ugnanim

sovražnikom dušnega zveličanja, mora — premišljevati. Torej *poprej sesti, razštet, premisliti* — je toliko, kakor premišljevati svete resnice naše vere in obilne pomočke, ki nam jih ponuja v zadovoljenje našega zveličanja.

3. Nepotrebne besede.

Mat. 12, 34—37.

Gadji rod! kako morete dobro govoriti, ker ste hudobni? Zakaj iz obilnosti srca usta govoré. Dober človek iz dobrega zaklada dobro prinaša in hudobni človek iz hudega zaklada hudo prinaša. Povem vam pa, da za vsako prazno besedo, katero bodo ljudje govorili, bodo odgovor dajali sodni dan. Zakaj iz svojih besedi boš opravičen in iz svojih besedi boš obsojen!

Jezus Kristus je bil ravnokar sijajno dokazal, da se zlobni farizejci zelo motijo, ko njegova čudežna dela pripisujejo hudobnemu duhu, ker sad je vselej tak, kakor je drevo. Če torej vidijo božja dela njegova, morajo priznati, da tudi drevo, na katerem so rastla, mora biti božje, da je on — Bog. Na to jim pa še vzrok pové, zakaj tako govorijo. Njih besede prihajajo iz hudobije, ker se spoznani resnici ustavljajo, — zoper sv. Duha grešijo, zato tako zlobno govorijo. In to mu je dalo povod, da je tudi splošno izrekel tako krasen navod za naše govorjenje.

Kaj lepo primerja Jezus človeško srce zakladnici, ki je pri dobrem človeku napolnjena z dobrim blagom, pri zlobnem pa s slabim ali „ponarejenim“. Ko bi tudi pobožni človek imel v svojem srcu kaj slabega, vendar pri govorjenju ne spravlja na dan te svoje slabe zaloge, če je je še kaj. In ko bi imel zlobni kristijan tudi še kaj dobrega v zakladnici svojega sprijenega srca, vendar z jezikom le ves čas raje slabo spravlja na dan — *hudo prinaša iz hudega zaklada!*

Da boljše razumemo Jezusovo, na videz zelo ostro zahtevo: za vsako nepotrebno besedo bo treba odgovor dajati, prevdarjajmo primero še dalje. — Kakor govorimo v navadnem življenju tolikrat o nepotrebnih denarnih stroških, tako lahko govorimo tudi o potratljivosti v besedah. Besede so takorekoč zaklad, denar, — „drobiž“ našega srca. In če pamet velevala že varčnost gledé posvetnega premoženja, koliko bolj je treba previdnosti, modre porabe, varčnosti v dušnem oziru! Saj skušnja sama kaže, da večkrat ena sama beseda o pravem času prav izrečena več velja, kakor milijoni denarja! Torej: kakor moder gospodar ne razmetava srebra in zlata brez potrebe, tako naj bi tudi pobožen kristijan ne razmetaval brez potrebe ali koristi dušnih zakladov — besedi! To se vidi, da ima Jezus tukaj vzornega — svetega kristijana pred očmi, kakor bi hotel reči: Človek se loči od vseh družih stvari po govorjenji; naj bi pa tudi govorica res kazala vso notranjo lepoto njegovega svetišča. Kakor če se z dišavo napolnjena sklenica odpre in okrog in okrog razširja prijetno vonjavo, enako naj bi se pokazala lepota istinito svetega srca, kadar le jezik spregovori: *Iz obilnosti srca usta govoré. Iz*

tega prevdarka je pa že tudi popolnem jasen in opravičen zaključek: *Is svojih besedi boš opravičen, ali pa obsojen*, kar je pozneje sveti apostelj Jakob kakor nekakšen „aksijom“ izrekel: *Kdor se s jezikom ne pregreši, je popolen človek!* In navaden pregovor pravi: „Ptička spoznamo po petju, človeka po govorjenju!“

Pogled na slovstvo.

Zgodovina cerkljanske fare. Spisal Ivan Lavrenčič; založil Anton Golobič. V Ljubljani 1890. Tiskala »Katol. Tiskarna«. — IV+158 str. osmerke. S podobo sedanje župnijske cerkve. Cena 90 kr. in 1 gld. v »Katol. Bukvarni« in pri gospodu založniku v Cerkljah.

Zopet nov kamen za gradenje one palače — zgodovine Ljubljanske škofije, katero je začel staviti l. 1884. marljivi g. Anton Koblar. Po prvotni osnovi gospoda arhivarja nam v tem IX. zvezku zgodovine farâ opisuje spretno in živahno pero g. I. Lavrenčiča 1. prirodnoznanstveno stran cerkljanske fare, ki bode pa tudi jezikoslovce zanimala zaradi imen gorâ, krajev, vasi, potokov . . .; 2. statistiko, pri kateri bi opomnili, da se tu izračunjeno sedanje število duhovnikov (5390!) pri letošnjem številjenju ne bo obistinilo. Prijetno se berô 3. verjetne misli o začetku fare s poročilom o menda basnoslovnem »Brnikarji«; 4. zgodovina fare pod oglejskim patrijarhatom; 5. pod goriško nadškofijo (1751—1787); 6. pod Ljubljansko škofijo. Nadrobno je 7. opisana farna cerkev Matere božje vnebovzete in njenih trinajst podružnic pa 8. zidana in drugačna znamenja v fari. Našteje nam nadalje gospod pisatelj 43 dosedanjih župnikov cerkljanskih z imenom in pridejanimi življenjepisnimi črticami; istotakô 112 kapelanov, 44 subdijarijev, 17 kuratov na Spodnjem Brniku, 10 v Lahovičah pa 21 duhovnov v Zalogu. Po opisanem župnem dvorcu in kapelaniji cerkljanski nam knjiga* pripoveduje o nekdanjih dohodkih župnikov pa o njih gosposkini oblasti, podâ nam kratko zgodovino farne in zaloške šole z imeni dosedanjih učiteljev vred; povê o vsacem dosedanjih pet cerkljanskih zdravnikov nekoliko; ponosno vrsto 76 odličnih cerkljanov (48 duhovnikov in 28 neduhovnikov) ter nam iz življenja in delovanja vsakatega kaj zanimivega povê. Enako živo nam predstavlja gospod pisatelj pet cerkljanskih častnih občanov ter sklene s ponatisom dveh za faro važnih listin. — Res se je čuditi spretnosti g. Lavrenčiča, ki je iz skromnih, neznatnih zgodovinskih podatkov vedel po lastnem sklepanji in s pomočjo pripovedke sestaviti svetlo stavbo zgodovine ponosnih gorenjskih Cerkljan! Kritiki zgodovinar bo morda dvomil nad zanesljivostjo te ali une letnice, drugemu se bo morda »odlični« cerkljanov zdelo malo preveč . . ., a kdo bi ustregel vsem! Gospod pisatelj hotel je dobroznani duhovniji, v kateri deluje, postaviti častni spomenik in brezdvomno se mu je to jako posrečilo. Nič manjše zasluge nima g. župnik Golobič, ki je knjigi svoje prelepe fare preskrbel toliko elegantno vnanjščino, s kakoršno se do sedaj more redko katera knjiga ponašati med Slovenci. Vsem torej zalo kroniko toplo priporočamo.

z.